

2020/21. őszi félévében induló kutatócsoportok leírása

KÖZGAZDASÁGTAN ÉS GAZDASÁGINFORMATIKAI DOKTORI ISKOLA

Bizonytalanság melletti döntések empirikus vizsgálata

Kutatócsoport vezető: Dr. Bakó Barna – barna.bako@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Mikroökonómia Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD hely és 1 MA hely

Kutatás leírása: Kutatásunk során bizonytalanság melletti döntésekkel és azok empirikus tesztelésével kívánunk foglalkozni. Kutatásunk alapjául a nemrégiben a SatoshiDice online bitcoin alapú szerencsejáték platformról lebányászott közel 50 milliós megfigyelés adja. A fogadások és a kifizetések adatai - közel teljes pontossággal – kinyerhetők a bitcoin tranzakciók nyilvános főkönyvéből, valamint az egy játékoshoz tartozó tárcák is azonosíthatók. Nagymintás adatbázisunk (több tíz millió játék 3 éven keresztül megfigyelve) lehetőséget ad a széles körben ismert viselkedési torzítások, úgy mint a forró kéz (hot hand) vagy a vesztesek tévedése (gambler's fallacy) és a ház pénze (house money) effektusok meglétének tesztelésére.

A kutatás során konkrétan megvizsgálni kívánt kérdések:

- Mennyire jellemzőek az egyes torzulások az egyes felhasználókra, van-e jellemző közös előfordulás?
- Mennyire stabilak a kilátásméleti modell paraméterei a sokaságon és az egyes felhasználóknál az idő előrehaladtával?

Járványszociológia adatbányászati kutatócsoport

Kutatócsoport vezető: Dr. Burka Dávid – david.burka@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Számítástudományi Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD hely és 1 MA hely

SZÉCHENYI 2020

Kutatás leírása: A 2020-as év szinte minden történésére rányomta a bélyegét a COVID-19 vírus. A járvány egészségügyi, gazdasági és szociológiai hatásait számos tanulmány vizsgálja, azzal azonban csak kevesen foglalkoznak, hogy miképpen befolyásolják a vírus terjedését a társadalmi reakciók. A kutatásunk célja a járványtagadók megnyilvánulásai és a COVID-19 vírus terjedése és az okozott károk közti kapcsolatok felderítése és elemzése.

Bár a népesség többsége betartja a biztonsági korlátozásokat, a COVID tagadók és maszkellenzők egyre nagyobb visszhangja megnehezítheti a vírus elleni hatékony fellépést. Az ellenzők megnyilvánulásai széles skálán mozognak, a fórumokon történő véleménynyilvánítástól egészen az 5G tornyok felgyújtásáig vezető összeesküvés elméletekig terjednek. Ezek közös pontja viszont a folyamatos félretájékoztatás, amely például maszkellenes tüntetésekhöz, és így újabb megbetegedések ezreihez vezethet.

A kutatásunk során szövegbányászati megoldások (pl. témamodellzés és hangulatelemzés) segítségével térképezzük fel a járványtagadók megnyilvánulásainak időbeli alakulását. Az ehhez szükséges adatforrásokat a vizsgált országokban leginkább elterjedt közösségi média felületekről gyűjtjük össze webscraping megoldások alkalmazásával. A vizsgálatok eredményeit összevetjük a WHO és más szervezetek által közzétett megbetegedési, halálozási és a kormányzati válaszpontok szigorúságát mérő statisztikákkal. A különböző idősorok Granger-oksági kapcsolatát Toda-Yamamoto eljárással vizsgáljuk, és így próbáljuk meg felderíteni a társadalmi reakciók és a vírus térnyerése között a kauzalitás irányát és mértékét.

Kutatócsoportunk az adatbányászat eszközeit alkalmazva a járvány ok-okozati összefüggéseinek egy új rétegét kívánja vizsgálni. A kutatás keretében összegyűjteni tervezett tekintélyes adattömeg további kutatásokat alapozhat meg, távlati terveink között szimulációs modellek szerepelnek.

Mesterséges Intelligencia Alkalmazás

Kutatócsoport vezető: Dr. Csáki Csaba – csaki.csaba@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Információrendszerek Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD hely és 1 MA hely

Kutatás leírása: A javasolt kutatás két „divatos” terület, a mesterséges intelligencia és a megújuló erőforrások összekapcsolására épül úgy, hogy Neurális Háló alapú tanuló algoritmusok segítségével optimalizálja napenergia farmok (és szélenergia) várható teljesítményének előrejelzését. (A kutatócsoport kommunikációs nyelve angol.)

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

GAZDÁLKODÁSTANI DOKTORI ISKOLA

A fenntarthatóság és felelősségvállalás témakörök oktatásának hatása az egyetemi hallgatókra

Kutatócsoport vezető: Dr. Ásványi Katalin – katalin.asvanyi@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Marketing-, Média- és Designkommunikáció Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD hely és 1 MA hely

Kutatás leírása: A 21. században a felsőoktatás szerkezete igen nagy változásokon ment keresztül, átstrukturálódott a keretrendszere, és a különböző szakok kialakítása, újragondolása során felmerül a kérdés, hogy milyen tudásra, képességre, attitűdre és autonómiára van szüksége a felsőoktatásban végzett hallgatóknak. Minden kurzusnak megvan a maga szerepe a kimeneti követelmények mentén az egyes szakokhoz kapcsolatosan, így lényeges kérdés, hogy az egyes kurzusoknak mi a célja, mit akarunk elérni az oktatásával, és milyen hatást tudunk gyakorolni a tárgyat hallgatókra. Jelen kutatás célja, hogy összehasonlítsa, milyen hatással van a hallgatókra a CSR témakör oktatása attól függően, hogy mi a projekt téma és online vagy offline térben zajlik az oktatás.

A PLS-SEM módszertan helyzete a hazai gazdálkodástani akadémiai kutatásokban

Kutatócsoport vezető: Dr. Kemény Ildikó – ildiko.kemeny@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Marketingkutatás és Fogyasztói Magatartás Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD hely és 1 MA hely

Kutatás leírása: A PLS-SEM módszertan az elmúlt években nemcsak a nemzetközi kutatásoknak, hanem a hazai akadémiai életben is egyre kedveltebb eszköz. Az elmúlt időszakban a módszer számos fejlesztésen esett át, illetve több nemzetközi ajánlás is született a PLS-SEM-mel kapcsolatos kutatási elvárásokról. Kutatócsoportunk fő kérdése, hogy a PLS-SEM módszertan hogyan szerepel a hazai gazdálkodástani akadémiai kutatásokban? Azonosíthatók-e tipikus területek, esetleg hibák? Ezek alapján milyen ajánlások fogalmazhatók meg a hazai kutatók számára? Munkánk során nem csak a hazai helyzetet szeretnénk értékelni, hanem egyfajta útmutatást is adni a módszer szakszerű alkalmazására.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kockázati prémium megfigyelése és elemzése haladó ökonometriai módszerekkel ESG indikátorok alapján

Kutatócsoport vezető: Dr. Naffa Helena – helena.naffa@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Befektetések és Vállalati Pénzügyek Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD és 1 MA hely

Kutatás leírása: A környezeti (Environmental), társadalmi (Social) és kormányzati (Governance) faktorok, azaz az ESG szempontok egyre nagyobb szerepet kapnak a pénzügyekben és a pénzügyi döntéshozatalban az elmúlt évek során. Ezzel szemben a kockázati prémium talán az egyik legfontosabb fogalom a pénzügyben, megfigyelése és előrejelzése a modern pénzügyi kutatás és gyakorlat középpontjában áll már több évtizede. Ez a felár tükrözi azokat a feltételezéseket, hogy mekkora kockázatot látunk egy piacon és mekkora árat tulajdonítunk ehhez a kockázathoz. (Damodran, 2019) Emellett a kockázati prémium gazdasági sokkok esetén is előtérbe kerül, nemrégiben például a koronavírus-világjárvány miatt, mivel ez a gazdasági fejlődésének és a pénzügyi stabilitás mércéje is egyben. (Duarte és Rosa, 2015) Kutatásunkban a kockázati prémiumok változását fogjuk elemezni, valamint vizsgáljuk a gazdasági sokkok kialakulásának okait haladó ökonometriai módszerekkel ESG indikátorok alapján. A kutatás célja, hogy az empirikus elemzések során kapott eredményekkel igazoljuk, hogy az ESG indikátorok alapján előrejelezhetők a kockázati prémiumok és az ESG tényezők figyelembe vétele segíti a piaci szereplőket a befektetési döntéseikben.

SZÉCHENYI 2020

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK ÉS POLITIKATUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

A populizmus külpolitikára gyakorolt hatásai Dél-Amerika és Európa példáján keresztül

Kutatócsoport vezető: Dr. Lehoczki Bernadett – bernadett.lehoczki@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Nemzetközi Kapcsolatok Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD és 1 MA hely

Kutatás leírása: Az elmúlt két évtizedben a populizmus jelensége globálissá vált, amennyiben szerte a világon jelentek meg populista politikusok, pártok, mozgalmak, stb. Európától Latin-Amerikán át az Egyesült Államokig és Ázsiáig, korábban nem tapasztalt lendülettel és intenzitással. Tradicionálisan a populizmus – első sorban a politikatudomány területén kibontakozó – kutatása alapvetően a belpolitikai folyamatokra fókuszált, mivel hatásai az adott ország politikai rendszerére, gazdaságpolitikájára voltak a legerősebbek, jellemzően befelé forduló attitűd és izoláció jellemezte. Fontos minőségi újdonság, hogy a populizmus megjelenésének térbeli szélesedése eredményeként az érintett aktorok egymással mind aktívabb kapcsolatokat ápolnak, illetve a korábban jellemzően ellenzéki pozícióból mind több populista szereplő jut hatalmi pozícióba, aminek köszönhetően mára a populizmus külpolitikára gyakorolt hatásai is egyértelműek.

A 21. században a populizmus jelenségének „regionális variációiról” ír a szakirodalom (Moffitt – Tormey: 2014, 383.), hangsúlyozva, hogy a regionális politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális környezet nagyban befolyásolja a populista politika konkrét gyakorlatát és elemeit. Ebből kifolyólag a populizmus képviselőitől nem várható egységes „populista külpolitika”, mivel a nemzetközi környezetet eltérő perspektívából közelítik, elsősorban annak mentén, hogy az elit versus hétköznapi ember/nép dichotómia szereplőit mely nemzetközi aktorokkal és jelenségekkel azonosítják (Woods: 2014, 10). A hatalomra jutott vagy hatalomba vágyó populista szereplők különböző szerepek és identitások mentén definiálják magukat és értékelik a tágabb nemzetközi környezetet, illetve annak szereplőit, ami eltérő külpolitikai stratégiákhoz vezethet (Verbeek – Zaslove: 2017). A populizmus – mint ideológia és stratégia – külpolitikára gyakorolt hatásait a kutatás a külkapcsolatok formálásának (külső partnerekhez való viszony, szövetségi rendszer változása, korábban ellenséges államokhoz közeledés, stb.) változásaival, valamint a nemzetközi szervezetek és intézmények (ide értve a globális, regionális és inter-regionális fórumokat) irányában mutatott attitűd változásaival írja le. A külpolitikai változások (vagy azok igénye) azzal magyarázhatóak, hogy – a belpolitikához hasonlóan – a populista aktorok közös vonása a változás ígérete, a régi (fennálló) rend lebontása.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Jelen kutatás arra vállalkozik, hogy két térség – Dél-Amerika és Európa (Spanyolország és Közép-Kelet-Európa fókusszal) – példáján keresztül mutassa be populizmus és külpolitika-formálás kapcsolatát, segítve a populizmus jelenségének mélyebb megértését, szerepét az államközi kapcsolatokban és a (poszt-)liberális nemzetközi rendben. A vizsgált alrégiók kiválasztását Dél-Amerika és Európa összehasonlító elemzésének előzményei, időben párhuzamos demokratizálódásuk indokolja, illetve, hogy több a régióhoz tartozó országban is hatalomra jutottak populista szereplők, akik közvetlenül befolyásolhatják a külpolitika formálását.

SZOCIOLÓGIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

Mi és a MI: narratívák a mesterséges intelligencia alkalmazásáról az oktatásban

Kutatócsoport vezető: Dr. Bokor Tamás – tamas.bokor@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Kommunikáció és Médiatudomány Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD és 1 MA hely

Kutatás leírása: A mesterséges intelligencián (MI), azaz öntanulásra képes algoritmusokon alapuló technológiák sok más terület mellett az oktatásban is növekvő mértékben vannak jelen. 2018-as jelentésében a Congressional Research Service négy fő területet jelöl meg, amelyeken az MI technológiák az oktatás szolgálatába állhatnak: intelligens tutoráló rendszerek (ITS) révén a tutorálás megkönnyítése, személyre szabott, egyéni tanulási utak kialakítása és nyomonkövetése, vizsgáztatás finomhangolt nehézségi fokozatokon, valamint különböző tanári feladatok automatizálása (pl. jelenléti ív és osztályozónapló vezetése, kérdéssorok generálása).

Mindezen perspektívák miatt a hagyományos pedagógiai folyamatok és a (legalább részben) automatizálható pedagógiai munka metszetében egy, a jövő oktatásáról folyó izgalmas diskurzus áll.

A kutatás célja, hogy a gyakorló pedagógusok és a köznevelésből a felsőoktatásba készülő hallgatók vélekedéseit térképezze fel az MI oktatástechnikai alkalmazásával kapcsolatban, és feltárja, hogy mely csoportok milyen narratívákat építenek fel e témában.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A képkalkuló mesterséges intelligencia produktumainak felismerése

Kutatócsoport vezető: Dr. Veszelszki Ágnes – agnes.veszelszki@uni-corvinus.hu

Szervezeti hovatartozás: Kommunikáció és Médiatudomány Tanszék

Kutatás időtartama: 5 hónap

Megpályázható ösztöndíjas helyek száma: 1 PhD és 1 MA hely

Kutatás leírása: A fotográfiát eredetileg a valóság minél hűbb ábrázolása hívta életre, ám a képszerkesztő technológia folyamatos fejlődésének köszönhetően ez az elv mára teljesen átformálódott: a fényképek már nem a való világot hivatottak tükrözni, hanem egy teljesen új valóságot konstruálnak a néző számára. Friston (2005) kutatása szerint az emberek veleszületett tudással rendelkeznek arról, hogyan kell kinéznie egy valós arcnak, illetve fényképnek, így ösztönösen érzékelik, ha egy fotó nem felel meg a valóságnak. Egy 2017-es amerikai kutatás (Nightingale et al. 2017) eredményei azonban ellentmondanak ennek a feltételezésnek: eszerint az emberek alig teljesítenek jobban a véletlenszerűségnél, ha fel kell ismerniük, hogy egy fénykép eredeti vagy manipulált-e, és még ennél is kevesebben képesek azonosítani a képmanipuláció pontos helyét. A kutatás annak jár utána, hogy a vizuálisan nem képzett digitálismédia-felhasználók képesek-e felismerni képi és videós tartalmakon a manipulációt, és van-e különbség a felismerési hatékonyságban az alapján, hogy vizuális vagy mozgó audiovizuális tartalommal találkoznak-e.

A gyanútlan és gyakorlatlan nézőt az egyre jobb minőségben előállított manipulált képek és deepfake-videók könnyen becsapják. Ugyancsak megnehezíti a felismerést, hogy ezek a tartalmak nagyrészt valódi képsorozatok, a kép- és deepfake-előállítók csupán kisebb részeket változtatnak meg rajtuk. Ily módon a tényeket és a fikciót még nehezebb elkülöníteni egymástól. A kutatás a jelenleg kiemelten aktuális, kurrens misinformation/disinformation tudományos diskurzusba kapcsolódik be.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE